

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

Advies wetgeving VTC nr. 2025/001 van 21 januari 2025

over

tekst van	Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2015 tot vaststelling van het huishoudelijk reglement van de landcommissies, vermeld in
titel	artikel 2.2.3, §3, van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting en tot oprichting van de programmacommissie, vermeld in artikel 3.2.1 van het voormelde decreet, wat betreft de wijziging van het huishoudelijk reglement van de landcommissies
roepnaam	(besluit huishoudelijk reglement landcommissies)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 20 december 2024
trefwoorden	bewaartermijn; afbeelding; geluidsopname; vertrouwelijkheid; online vergaderen;

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet") inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Jo Brouns, Vlaams minister van Omgeving en Landbouw van 23 december 2024, ontvangen door de VTC op 23 december 2024;

Gelet op de behandeling op de zitting van 21 januari 2025;

Brengt op 21 januari 2025 het volgende advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Omgeving (hierna “de adviesvrager”) verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna “VTC”) over een ontwerp van besluit tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2015 tot vaststelling van het huishoudelijk reglement van de landcommissies, vermeld in artikel 2.2.3, §3, van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting en tot oprichting van de programmacommissie, vermeld in artikel 3.2.1 van het voormelde decreet, wat betreft de wijziging van het huishoudelijk reglement van de landcommissies (hierna “het Ontwerp”) zonder aanduiding van specifieke artikelen.
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Het voorgaande huishoudelijk reglement van de landcommissies was verouderd in vergelijking met de huidige werking van de landcommissies. Het huishoudelijk reglement wordt daarom op bepaalde punten aangepast en gemoderniseerd. Om meer flexibiliteit te bieden bij het uitvoeren van hun taken wordt onder andere de mogelijkheid gegeven aan de landcommissies om naast fysiek ook digitaal, schriftelijk of hybride te vergaderen.
4. De volgende bepalingen van de bijlage bij het Ontwerp hebben betrekking op de verwerking van persoonsgegevens:

Art. 3.

[...]

De leden hebben via een digitale applicatie altijd toegang tot de stukken die betrekking hebben op de agenda, en tot alle overige stukken die betrekking hebben op het project. Met de oproeping, vermeld in het eerste lid, wordt een link naar de stukken, vermeld in dit lid, bezorgd.

Art. 8.

[...]

§2. Als de landcommissie fysiek vergadert, drukt de landcommissie haar wil uit door mondelinge stemming bij naamafroeping of door stemming bij handopsteking als vermeld in paragraaf 3, tweede lid, 1° en 2°. De voorzitter stemt als laatste.

Als de landcommissie digitaal vergadert, kan de voorzitter naast de mondelinge stemming bij naamafroeping of de stemming bij handopsteking ook beslissen dat de leden hun stem kenbaar maken via de chatfunctie, vermeld in paragraaf 3, tweede lid, 3°.

Als de landcommissie schriftelijk vergadert, brengen de leden de secretaris op de hoogte van hun standpunt over het voorstel van beslissing via e-mail binnen de termijn die is bepaald in de uitnodiging, vermeld in artikel 16, en op de wijze, vermeld in artikel 16.

§3. Nadat de voorzitter het voorwerp van de stemming heeft omschreven, vraagt de voorzitter achtereenvolgens welke leden ‘ja’ stemmen, welke ‘nee’ stemmen en welke zich onthouden. Elk lid kan maar één keer per voorwerp zijn keuze duidelijk maken.

Er wordt op de volgende wijze gestemd:

- 1° *bij de stemming bij handopsteking steekt elk lid bij ‘ja’, ‘nee’ of ‘onthouding’ de hand op;*
- 2° *bij de mondelinge stemming bij naamafroeping spreekt elk lid ‘ja’, ‘nee’ of ‘onthouding’ uit;*
- 3° *bij de stemming via chat typt elk lid ‘ja’, ‘nee’ of ‘onthouding’;*
- 4° *de schriftelijke stemming verloopt conform artikel 16.*

De voorzitter beslist op welke wijze, vermeld in het tweede lid, gestemd wordt.

[...]

Art. 11.

Een lid of plaatsvervangend lid van de landcommissie kan geen beraadslaging bijwonen noch aan een stemming deelnemen over aangelegenheden waarbij het lid persoonlijk of als zaakgelastigde een rechtstreeks of onrechtstreeks vermogensrechtelijk belang heeft, of waarbij het lid of zijn echtgenoot of echtgenote dan wel bloed- of aanverwanten tot en met derde graad van het lid of van de echtgenoot of echtgenote persoonlijk en rechtstreeks zijn betrokken.

Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder echtgenoot of echtgenote ook de persoon begrepen die met het lid van de landcommissie wettelijk samenwoont of er ten minste één jaar ononderbroken mee samenwoont en er een gemeenschappelijke huishouding mee voert.

Het lid of plaatsvervangend lid brengt de voorzitter en secretaris op de hoogte van de mogelijke belangenvermenging, vermeld in het eerste lid, bij aanvang van de vergadering of uiterlijk bij aanvang van de bespreking van het agendapunt. Bij belangenvermenging verlaat het lid of plaatsvervangend lid de vergadering tijdens de bespreking van die aangelegenheden. De secretaris notuleert de belangenvermenging. Als de landcommissie voor dat agendapunt niet meer in de meerderheid is, wordt dat agendapunt verschoven naar een latere datum conform artikel 8, §4.

Na verwittiging door de secretaris sluit het lid of plaatsvervangend lid opnieuw aan bij de vergadering voor de bespreking en stemming van de overige agendapunten.

Art. 12.

Het is niet toegelaten klank- of beeldopnamen te maken van de vergadering van de landcommissie, behalve na akkoord van de aanwezige leden.

De klank- of beeldopnamen, vermeld in het eerste lid, hebben alleen de volgende doelstellingen:

- 1° de opmaak van de notulen na de vergadering faciliteren;*
- 2° de zorg voor de volledigheid en de juistheid van de notulen.*

De klank- of beeldopnamen, vermeld in het eerste lid, worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is voor de doelstellingen, vermeld in het tweede lid. Na goedkeuring van de notulen wordt de opname gewist.

Art. 15.

§1. De vergadering van de landcommissie kan, na beslissing van de voorzitter, digitaal georganiseerd worden. De leden van de landcommissie ontvangen de oproeping conform artikel 3. Daarnaast ontvangen de leden een uitnodiging om digitaal deel te nemen aan de vergadering via e-mail. De uitnodiging is in de vorm van een vergaderverzoek met een link naar de vergadering in kwestie. De leden verbinden zich ertoe de link niet te delen met andere personen.

De personen die de landcommissie wil horen, ontvangen via e-mail een uitnodiging om digitaal deel te nemen aan de vergadering. De uitnodiging is in de vorm van een vergaderverzoek met een link naar de vergadering in kwestie. De personen die gehoord worden, hebben geen toegang tot de chatfuncties of gedeelde documenten uit de vergadering van de leden van de landcommissie.

§2. De landcommissie kan digitaal vergaderen als al de volgende voorwaarden vervuld zijn:

- 1° ieder lid heeft afzonderlijk digitaal toegang tot de beraadslaging en de stemming;*
- 2° de leden zijn zichtbaar en hoorbaar herkenbaar op een wijze waardoor hun identiteit kan worden vastgesteld.*

§3. De voorzitter opent de zitting van de landcommissie en stelt al de volgende afspraken vast:

- 1° bij aanvang van de zitting bevestigen de leden hun aanwezigheid door in de chat 'aanwezig' te typen;*
- 2° zodra ze aangemeld zijn, blijven de leden de zitting volgen aangezien dat van belang is voor de stemmingen;*
- 3° als een lid de onlinezitting uitzonderlijk toch definitief of tijdelijk moet verlaten, deelt het lid dat mee via de chatfunctie. Als het lid weer deelneemt, meldt het lid dat ook via de chat;*
- 4° als een lid wil tussenkomen, typt het lid 'ik wil het woord' in de chat of laat het lid dat weten via een digitale functie zoals 'hand opsteken';*
- 5° een lid neemt pas het woord als de voorzitter aan het lid het woord geeft;*
- 6° alle andere afspraken die gezien de omstandigheden noodzakelijk zijn.*

§4. De voorzitter kondigt aan wanneer de stemming plaatsvindt en of de stemming mondeling, via handopsteking of via chat verloopt. Als zich bij een stemming een technisch probleem voordoet, kan een lid alsnog mondeling of telefonisch aan de voorzitter het stemgedrag melden.

*Bij storing, door menselijke of technische fout, wordt de aard, de duur en de oplossing van de storing genotuleerd.
[...]*

De voorzitter beslist of de agendapunten die het voorwerp uitmaakten van de schriftelijke vergadering worden hernomen in een fysieke, digitale of hybride vergadering. De leden van de landcommissie ontvangen de oproeping voor de fysieke, digitale of hybride vergadering conform artikel 3.

Art. 17.

De vergadering van de landcommissie kan, na beslissing van de voorzitter, plaatsvinden op een hybride wijze waarbij fysiek en digitaal vergaderen worden gecombineerd.

De leden die niet fysiek aanwezig zijn, nemen digitaal deel conform artikel 15. De leden die digitaal deelnemen, kunnen via het digitale platform op een gelijkwaardige manier als de leden die fysiek aanwezig zijn, mee debatteren, beraadslagen en stemmen.

Art. 18.

De notulen worden in het archief van de landcommissie bewaard. De secretaris staat in voor de bewaring van het archief van de landcommissie.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

5. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn: leden en plaatsvervangende leden van de landcommissie, hun echtgenoten of echtgenotes, wettelijk of feitelijk samenwonenden, bloed of aanverwanten tot en met de derde graad, personen die in de dossiers voorkomen;

en dat het minstens de volgende gegevens betreft: identificatiegegevens, afbeelding, geluidsopnames, contactgegevens zoals e-mailadres, elektronische communicatiegegevens zoals IP-adres, allerlei informatie die blijkt uit de besprekingen en eventueel uit woorden en gedrag, financiële of eigendomsgegevens, beroepsgegevens, familiale gegevens.

6. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp in lijn ligt met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

7. De VTC beoordeelt het positief dat het online vergaderen geregeld wordt.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

8. De wettelijke basis van het Ontwerp is het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting, artikel 2.2.3, §3, dat luidt als volgt:

Artikel 2.2.3.

(...)

§ 3. De Vlaamse Regering stelt het huishoudelijk reglement van de landcommissies vast.

9. Volgende bepalingen zijn relevant voor wat de verwerking van persoonsgegevens betreft (onderlijning VTC):

Artikel 2.2.4.

Het agentschap¹ voert het secretariaat van de landcommissies en vervult als zodanig de rol van verwerker. De landcommissies zijn verantwoordelijk voor de verwerking van alle informatie, met inbegrip van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 2.2.5, alsook van de gegevens die ze verwerken bij het vervullen van de taken, vermeld in artikel 2.2.1.

De landcommissies bewaren de persoonsgegevens gedurende de termijnen die noodzakelijk zijn om de taken, vermeld in artikel 2.2.1, te vervullen, overeenkomstig de regels die zijn opgenomen in het Bestuursdecreet van 7 december 2018 in verband met het beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de werking en de taken van het secretariaat van de landcommissies.

Artikel 2.2.5.

Elke administratieve overheid stelt op eenvoudig verzoek of uit eigen beweging alle informatie, met inbegrip van persoonsgegevens, ter beschikking die nodig zijn voor de uitvoering van de opdrachten opgedragen aan de landcommissies. Die informatie wordt opgevraagd door en ter beschikking gesteld aan de landcommissie in kwestie.

Elke eigenaar van onroerende goederen stelt op eenvoudig verzoek informatie over de gebruikers en de houders van zakelijke rechten in kwestie, ter beschikking die nodig is voor de uitvoering van de opdrachten opgedragen aan de landcommissies. Die informatie wordt opgevraagd door en ter beschikking gesteld aan de landcommissie in kwestie.

10. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
11. Het Ontwerp of de nota aan de Vlaamse Regering vermelden niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC gaat er van uit dat de gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond “taak van algemeen belang”, waar het de regeling van vergaderingen van de landcommissies betreft. De VTC beveelt aan om dit toe te voegen aan het Ontwerp of de nota.
12. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM², artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende

¹ Vlaamse Landmaatschappij

² Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen³ van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.⁴

13. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e) AVG⁵, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
14. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a) AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden.
15. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.

3. Doelbinding

16. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b) AVG).
17. Het volgende doeleinde kan uit het Ontwerp afgeleid worden: de organisatie van vergaderingen van de landcommissies.

³ Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

⁴ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GwH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GwH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GwH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2023, 93-116, 155-162; DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁵ "e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;"

18. Het doeleinde is dan ook welbepaald en transparant. Verder is het doeleinde dat wordt nagestreefd nuttig en noodzakelijk, rekening houdend met het algemeen belang..
19. De VTC is van oordeel dat het doeleinde welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd is.

4. Verantwoordelijkheid

20. Artikel 4, 7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
21. Het Ontwerp bevat geen specifieke en expliciete bepalingen.
22. Het decreet bepaalt in artikel 2.2.4:
- De landcommissies zijn verantwoordelijk voor de verwerking van alle informatie, met inbegrip van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 2.2.5, alsook van de gegevens die ze verwerken bij het vervullen van de taken, vermeld in artikel 2.2.1.*
23. De landcommissies zijn dan de verwerkingsverantwoordelijken.
24. Hetzelfde artikel 2.2.4. bepaalt dat de Vlaamse Landmaatschappij als verwerker optreedt voor de landcommissies.
25. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moet nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG, artikel 23 Kaderwet)⁶ voor de verschillende verwerkingen al dan niet noodzakelijk is.
26. De VTC wijst op haar **lijst**⁷ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35,4 van de AVG.
27. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht.⁸

⁶ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/verplichtingen-bij-het-verwerken-van-persoonsgegevens/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2018.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

⁷ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aanname van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/machtigingen-en-adviezen-vlaamse-toezichtcommissie/lijst-vtc-criteria-geb-dpia>

⁸ Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: “Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichthoudende autoriteit.”

5. Minimale gegevensverwerking

28. Conform artikel 5.1, c) AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
29. De **categorieën betrokkenen** zijn leden en plaatsvervangende leden van de landcommissie, hun echtgenoten of echtgenotes, wettelijk of feitelijk samenwonenden, bloed of aanverwanten tot en met de derde graad, personen die in de dossiers voorkomen;
- en de **categorieën gegevens** zijn: identificatiegegevens, afbeelding, contactgegevens zoals e-mailadres, elektronische communicatiegegevens zoals IP-adres, allerlei informatie die blijkt uit de besprekingen en eventueel uit woorden en gedrag, financiële of eigendomsgegevens, beroepsgegevens, familiale gegevens.
30. Wat de **personen die toegang krijgen tot de gegevens** betreft: leden en personeelsleden van de landcommissies.
31. De VTC is van oordeel dat er voldaan wordt aan het principe van minimale gegevensverwerking.
32. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
33. Wat de **bewaartermijn** betreft, bepaalt het artikel 12 van het Ontwerp:
34. *De klank- of beeldopnamen, vermeld in het eerste lid, worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is voor de doelstellingen, vermeld in het tweede lid. Na goedkeuring van de notulen wordt de opname gewist.*
- De doelstellingen zijn volgens het Ontwerp :*De klank- of beeldopnamen, vermeld in het eerste lid, hebben alleen de volgende doelstellingen:*
- de opmaak van de notulen na de vergadering faciliteren;
 - de zorg voor de volledigheid en de juistheid van de notulen.
35. De VTC heeft daarbij geen opmerkingen aangezien de termijnen kort zijn en enkel in functie van de doelstellingen.

6. Juistheid

36. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d) AVG).
37. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijke hiertoe de nodige maatregelen neemt.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

38. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14 AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
39. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in het vorige randnummer, op te nemen in de communicatie met de commissieleden zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

8. Beveiligingsmaatregelen

40. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
41. De VTC verwijst nogmaals naar de vele incidenten met videoconferencing in het verleden. Een buitenstaander kan inbreken (en meestemmen) en een niet-publieke vergadering volgen. Er zijn ook opnamen opgedoken op sociale media van niet-publieke vergaderingen, zoals van het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst.
42. Er worden wel regels opgesteld over het digitaal vergaderen, maar het Ontwerp dient ook aandacht te hebben voor de risico's die onlinevergadering meebrengt: zowel gevaar voor manipulatie van gegevens (w.o. persoonsgegevens) als onvoldoende zorg voor vertrouwelijkheid van vertrouwelijke gegevens. Er is in het Ontwerp of de nota aan de Vlaamse Regering ook geen enkele verwijzing te vinden naar een aanpak met minimale richtlijnen.
43. Volgende zaken zouden moeten meegenomen worden, minstens in de praktijk:
- de "online datastroom" beveiligen; (principes vertrouwelijkheid en veiligheid)
 - authenticatie van de identiteit van de gebruiker, waarbij meerfactorauthenticatie aangewezen is voor vergaderingen die niet toegankelijk zijn voor het publiek (zeker ook belangrijk als er gestemd wordt);
 - authenticatie van de stem die eventueel uitgebracht wordt;
 - het garanderen van de continuïteit van de vergadering; (principe beschikbaarheid van de gegevens en juistheid van de gegevens/informatie);
 - aan de deelnemers van niet-publieke vergaderingen confidentialiteit vragen;
 - in de mate van het mogelijke bij het online vergaderen de namen van de personen die in de dossiers voorkomen of andere unieke identificatoren niet te vermelden of tonen.
44. De VTC beoordeelt het positief dat artikel 15 van het Ontwerp voorziet dat personen die gehoord worden geen toegang hebben tot de chatfuncties of gedeelde documenten uit de vergadering van de leden van de landcommissie.
45. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover.⁹
46. In geval beroep wordt gedaan op een (sub)verwerker dan wijst de VTC op volgende vereisten:
- sluiten van een (sub)verwerkersovereenkomst;
 - aanstellen van een DPO door de (sub)verwerker;
 - aanwijzen van categorieën personen die toegang hebben en lijst bijhouden.

⁹ <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/domeinen/cloud>

III. BESLUIT

47. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin of in de praktijk volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de rechtvaardigingsgrond opnemen in het Ontwerp of de nota (luik 2);
- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7);
- verder minimale beveiligingsrichtlijnen uitwerken voor het gebruik van videoconferencing (luik 8).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2025-01-24 22:39:32 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

